

پیش‌بینی قیمت قرارداد‌های آتی سکه طلا با استفاده از مدل
آریما در بورس کالای ایران

سعید علی احمدی^۱
مجید احمد لو^۲

تاریخ پذیرش: ۹۰/۲/۱۸

تاریخ دریافت: ۸۹/۱۰/۱۵

چکیده

این مقاله به بررسی پیش‌بینی قیمت قرارداد آتی سکه طلا در بورس کالای ایران پرداخته است. در این تحقیق از روش باکس-جنکینز برای بررسی توانایی پیش‌بینی قیمت آتی قرارداد‌های سکه طلا استفاده شد. روش باکس-جنکینز شامل چهار مرحله شناسایی، تخمین، کنترل تشخیصی و پیش‌بینی است. نتایج تحقیق نشان داد که برای دوره مورد بررسی، مدل آریما (ARIMA) با ۲ وقفه خودرگرسیونی و ۲ وقفه میانگین متحرک برای پیش‌بینی قیمت قرارداد آتی سکه طلا مدل مناسبی است و توانایی پیش‌بینی قیمت قرارداد آتی سکه طلا را دارد.

واژه‌های کلیدی: قرارداد آتی سکه طلا، مدل آریما (ARIMA)، بورس کالای ایران.

۱ - عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد خواراسکان - دانشجوی دکتری حسابداری (مسئول مکاتبات)
saeidaliahmadi@yahoo.com

۲ - عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل - دانشجوی دکتری علوم اقتصادی

مقدمه

تحولات اخیر در حوزه فناوری منجر به تحولات در حوزه مدیریت سازمان گردیده و به تبع آن امور مالی شرکت‌ها را نیز به میزان زیادی تحت تاثیر قرار داده است. این امر باعث ظهور شاخه علمی جدیدی به نام مهندسی مالی^۱ شده است. مهندسی مالی به عنوان ابزار‌های مالی برای بازسازی شرایط مالی فعلی به شرایطی با توفیقات بیشتر تعریف شده است (راغی و سعیدی). ابزار‌های که از طریق مهندسی مالی طراحی می‌گردند باعث کاهش ریسک گردیده‌اند. یکی از حوزه‌هایی که در آن مهندسی مالی فعالیت می‌کند، نوآوری در اوراق بهادار است. نوآوری در اوراق بهادار سبب ایجاد شدن ابزار‌های مالی جدیدی مانند قرارداد‌های آتی^۲، قرارداد‌های اختیار^۳ و قرارداد‌های تاخت^۴ می‌باشد. از آنجایی که این اوراق ارزش خود را از دارایی پایه می‌گیرند، به عنوان ابزار‌های مشتقه^۵ معروف گردیده‌اند. قرارداد آتی به نوعی قرارداد اشاره دارد که در آن طرفین معامله انتقال دارایی پایه در تاریخ معین و با قیمت معین را منعقد می‌کنند. دارایی پایه می‌تواند شامل دارایی‌های مالی (مانند سهام، شاخص سهام) و دارایی‌های فیزیکی (مانند سکه طلا، مس، آهن، محصولات کشاورزی و غیره) باشد. در حال حاضر در بورس کالای ایران قرارداد‌های آتی بر روی دارایی‌های فیزیکی انجام می‌شود. قرارداد آتی سکه طلا از سال ۱۳۸۷ در بورس کالای ایران مورد معامله قرار گرفته است. این قرارداد برای تحويل ۱۰ سکه تمام بهار آزادی تدوین شده است و در حال حاضر با سرسیدهای ماه اردیبهشت، تیر، شهریور، آبان، دی و اسفند ماه در بازار کالا عرضه می‌گردد.

عدم اطمینان در مورد آینده باعث شده است که بشر به دنبال ابزار‌هایی باشد که بتواند عدم اطمینان را کاهش دهد. به عبارت دیگر، به دنبال کاهش ریسک هستند. افرادی که در بازار‌های آتی مشارکت می‌کنند نیز با ابهاماتی در مورد قیمت آتی دارایی پایه روبرو هستند. استفاده کردن از تکنیک‌های آماری برای پیش‌بینی قیمت‌های قرارداد‌های آتی می‌تواند تا حدودی این ابهام را کاهش دهد. یکی از این تکنیک‌ها، مدل‌های سری زمانی هستند که با استفاده از داده‌های گذشته سعی دارند تا حدودی آینده را پیش‌بینی

کنند. قیمت قرارداد‌های آتی به عنوان مهم‌ترین عامل در انعقاد قرارداد از عواملی مانند شرایط سیاسی، اقتصادی، واکنش رفتاری فعالان بازار و غیره تاثیر پذیر هستند. مشخص کردن تمام این عوامل تا حدودی مشکل است. اما، بر اساس فرضیه بازار کارا که بر اساس آن اطلاعات به سرعت در بازار منتشر می‌شوند، می‌توان قیمت قرارداد‌های آتی را به عنوان جانشینی برای نشان دادن تمام این عوامل مورد استفاده قرار داد. بنابراین، می‌توان از قیمت قرارداد‌های آتی برای پیش‌بینی قیمت قرارداد‌های آتی استفاده کرد. در این مقاله مابه دنبال یافتن پاسخ برای سوال زیر هستیم:

(۱) آیا می‌توان از مدل ARIMA^۷ برای پیش‌بینی قیمت قرارداد‌های آتی سکه طلا استفاده نمود؟

پیشینه تحقیق

در این بخش برخی از تحقیقات انجام شده که در ارتباط با موضوع تحقیق هستند، به طور خلاصه مورد بررسی قرار می‌گیرد. در ایران تا کنون تحقیقی در این زمینه انجام نگرفته است.

لین (۲۰۱۰)^۷ به بررسی پیش‌بینی قیمت طلا با استفاده از مدل‌های آریما و قارچ (GARCH) پرداخت. مطالعه آنها دوره تحقیق ۱۹۷۱ تا ۲۰۱۰ را با استفاده از داده‌های ماهانه برای پیش‌بینی قیمت طلا را مورد بررسی قرار داد. وی از روش تحقیق باکس-جنکینز برای ساختن مدل‌های آریما استفاده کرد. در این تحقیق ابتدا از داده‌های دوره ۱۹۷۱ تا ۲۰۰۸ برای تخمین مدل آریما استفاده کردند. نتیجه تخمین نشان داد که میانگین موزون با P و q یک (یعنی $(1,1)MA$) مدل مناسبی برای قیمت طلا است. سپس، از این مدل برای پیش‌بینی دوره ۲۰۱۰ تا ۲۰۰۹ استفاده شد. همچنین نتایج نشان داد که مدل قارچ با P و q یک (یعنی $(1,1)GAECH$) نیز مدل مناسبی برای پیش‌بینی قیمت طلا است.

وانخاد و همکاران (۲۰۱۰)^۸ اقدام به پیش‌بینی محصول نخود فرنگی هند با استفاده از مدل آریما پرداختند. در تحقیق آنها از روش باکس – جنکیتر استفاده شد. آنها در تحقیق خود از مدل آریما با الگوی ARIMA(1,1,1) برای پیش‌بینی تولید نخود فرنگی تا سال ۲۰۱۵ استفاده کردند.

دولی و لنجهان (۲۰۰۵)^۹ به ارزیابی مدل‌های سری زمانی برای پیش‌بینی قیمت فلزات پرداختند. در این تحقیق از دو مدل ARIMA و مدل قیمت آتی وقفه داده شده برای پیش‌بینی قیمت فلزات روی و سرب استفاده شد. نتایج تحقیق آنها نشان داد که مدل ARIMA در مقایسه با مدل قیمت آتی وقفه داده شده، پیش‌بینی بهتری را انجام می‌دهد. فرناندز (۲۰۰۵)^{۱۰} به بررسی پیش‌بینی قیمت کالاهای نفت خام و قیمت گاز پرداخته است. وی در تحقیق خود از مدل شبکه هوش مصنوعی، مدل برداری و ARIMA برای پیش‌بینی استفاده نمود. نتایج تحقیق وی نشان داد که برای دوره‌های پیش‌بینی کوتاه مدت (یعنی ۲ تا ۴ روز) مدل ARIMA بهتر است.

کونتراس و همکاران (۲۰۰۳)^{۱۱} به بررسی مدل‌های ARIMA برای پیش‌بینی قیمت روزانه برق پرداختند. آنها از تکنیک ARIMA برای تحلیل کردن داده‌های سری زمانی استفاده کردند. این تحقیق در بازار اسپانیا و کالیفرنیا انجام شد. نتایج تحقیق آنها نشان داد که از مدل ARIMA می‌توان برای پیش‌بینی قیمت برق روزانه استفاده کرد. بروسسان و لیما (۲۰۰۲)^{۱۲} به بررسی کاربردی از مدل‌های سری زمانی به عنوان یک ابزار تصمیم‌گیری برای خرید یا فروش قرارداد‌های آتی گوشت در بازار بزرگ پرداختند. مدل استفاده شده در تحقیق آنها مدل ARIMA، شبکه عصبی و مدل خطی پویا است. در این تحقیق از داده‌های هفتگی استفاده شد. دوره تحقیق ۱۹۹۶ تا ۱۹۹۹ بوده است. هدف اصلی تحقیق پیش‌بینی کسب بازده از طریق خرید و فروش در سال ۱۹۹۸ و ۱۹۹۹ است. نتایج تحقیق حاکی از توانایی مدل‌ها برای پیش‌بینی قرارداد آتی است. بررسی پیشینه تحقیق نشان می‌دهد که از مدل ARIMA می‌توان برای پیش‌بینی قیمت قرارداد‌های آتی استفاده کرد.

فرضیه تحقیق

مدل ARIMA توانایی پیش‌بینی قیمت قرارداد آتی سکه طلا را دارد.

روش‌شناسی تحقیق

با توجه به اینکه هدف مقاله حاضر پیش‌بینی قیمت قرارداد آتی سکه در بورس کالایی ایران با استفاده از مدل‌لوژی باکس- جنکینز^{۱۳} (B-J) می‌باشد، ابتدا به بیان مختصری از روش مذکور پرداخته می‌شود. نکته قابل توجه در روش باکس- جنکینز این است که برای استفاده از آن باید یک سری زمانی مانا^{۱۴} یا یک سری زمانی که پس از یک مرتبه (یا بیشتر از یک مرتبه) تفاضل‌گیری مانا شود، وجود داشته باشد. دلیل نیاز به داده‌های مانا این است که هر مدلی که از این داده‌ها به دست می‌آید را می‌توان با ثبات دانست و آن را مبنای معتبری برای پیش‌بینی به شمار آورد.

روش باکس- جنکینز به دنبال پاسخ به این پرسش است چگونه می‌توان تشخیص داد یک سری زمانی از یک فرایند خود رگرسیو^{۱۵} خالص، فرایند میانگین متحرک^{۱۶} خالص یا یک فرایند خود رگرسیون- میانگین متحرک^{۱۷} پیروی می‌کند. این روش چهار مرحله به

شرح زیر دارد:

مرحله اول: شناسایی^{۱۸}

در این مرحله مقادیر مربوط به وقفه‌های جملات خودرگرسیونی، تعداد دفعات تفاضل‌گیری برای مانا شدن و تعداد جملات میانگین متحرک تعیین می‌شود. برای این منظور می‌توان از ابزارهای آکائیک^{۱۹} و شوارتز- بیزین^{۲۰} استفاده نمود.

مرحله دوم: تخمین^{۲۱}

پس از مرحله شناسایی به تخمین پارامترهای مدل پرداخته می‌شود. گاهی اوقات برای تخمین پارامترها از روش حداقل مربعات استفاده می‌شود. اما زمانی که مدل نسبت به پارامترها، غیرخطی باشد به روش‌های تخمین غیرخطی متousel می‌شوند.

مرحله سوم: کنترل تشخیصی^{۲۲}

پس از انتخاب یک مدل خاص و تخمین پارامترهای آن به این سوال پاسخ داده می‌شود که آیا مدل انتخابی داده‌ها را به خوبی برآژش می‌کند؟ یک آزمون ساده برای بررسی این نکته آن است که می‌بایست باقی مانده‌های حاصل از این مدل اختلال سفید باشد. در صورتی که باقی مانده‌ها اختلال سفید باشند می‌توان مدل انتخابی را به عنوان یک برآژش مناسب پذیرفت.

مرحله چهارم: پیش‌بینی

یکی از دلایل محبوبیت و گسترده‌گی مدلسازی ARIMA، توانایی و موفقیت آن در پیش‌بینی است. پیش‌بینی های مدل ARIMA برای دوره‌های کوتاه مدت بهتر است و در مقایسه با مدلسازی ستئی اقتصادستنجدی از قابلیت اعتماد و اتکای بیشتری برخوردار است.

جامعه و نمونه تحقیق

جامعه تحقیق در این مقاله قرارداد‌های آتی سکه طلا است. این قرارداد‌ها از سال ۱۳۸۷ تا کنون در بورس اوراق بهادار کالا مورد معامله قرار گرفته است. برای انتخاب دوره تحقیق نمونه از معیارهای زیر استفاده شد:

- ۱) دوره انتخاب شده دارای بیشترین روزهای تعداد معامله باشد.
 - ۲) افق زمانی تا حد ممکن به قرارداد‌های شروع شده در سال ۱۳۸۹ نزدیک باشد.
- بر اساس دو معیار بالا معامله قرارداد آتی سکه طلا با سرسری شهربیور که دارای بیشترین تعداد روزهای معاملاتی (۱۰۵ روز معاملاتی) است، به عنوان نمونه تحقیق انتخاب گردید. در این تحقیق از تعداد ۹۵ داده برای تخمین مدل و از ۱۰ داده باقی مانده برای مقایسه داده‌های پیش‌بینی با داده‌های واقعی استفاده شد. علت انتخاب معیارهای بالا را می‌توان به مدل‌های سری زمانی ارتباط داد. زیرا در این گونه مدل‌ها هرچه دوره زمانی بیشتر باشد، پیش‌بینی بر اساس مدل سری زمانی از توانایی بیشتری برخوردار خواهد بود.

نتایج تحقیق

با توجه به مطالب مذکور، ابتدا به بررسی مانا بودن سری زمانی قیمت روزانه قرارداد آتی سکه طلا در بورس کالایی ایران پرداخته می شود. برای بررسی مانایی از آزمون دیکی - فولر^{۳۳} یا دیکی - فولر تعییم یافته^{۳۴} استفاده می شود. نتیجه آزمون ریشه واحد برای لگاریتم طبیعی سری زمانی قیمت سکه (LCP) در جدول (۱) آورده شده است.

جدول (۱)-آزمون ریشه واحد لگاریتم طبیعی قیمت روز تسویه سکه تمام بهار آزادی

نام متغیر	عرض از مبدأ	آماره مک‌کینون(مقدار سطح معنی داری آزمون)	آماره	آماره مک‌کینون(مقدار سطح معنی داری آزمون)
LCP	*	-۲/۸۹۲۵	-۲۰۲۸۶	۵ درصد
DLCP	*	-۲/۸۹۲۸	-۸/۶۹۴۳	۵ درصد

نتیجه آزمون ریشه واحد در جدول (۱) نشان می دهد که سری زمانی قیمت قرارداد آتی سکه طلا (LCP) در سطح معنی داری ۵ درصد دارای ریشه واحد بوده و بنابراین، مانا نمی باشد. به همین منظور و جهت مانا شدن از سری قیمت سکه طلا تفاضل مرتبه اول گرفته شد. نتیجه ریشه واحد در مورد تفاضل مرتبه اول قیمت قرارداد آتی سکه طلا (DLCP) در سطح معنی داری ۵ درصد حاکی از عدم وجود ریشه واحد بوده و بنابراین، مانا می باشد. بنابراین، روش باکس- جنکیتر را روی تفاضل مرتبه اول لگاریتم طبیعی سری قیمت قرارداد آتی سکه طلا انجام شده است.

در مرحله بعدی تعداد وقفه های خودرگرسیونی و میانگین متحرک با استفاده از معیارهای تعیین وقفه آکائیک و شوارتز- بیزین تعیین شد. جدول (۲) مقادیر آکائیک و جدول (۳) مقادیر شوارتز- بیزین مدل های برآورده شده با وقفه های مختلفی از خود رگرسیونی و میانگین متحرک را نشان می دهد.

جدول(۲)- مقادیر آکائیک در الگوی برآورده شده ARMA(P, q)

P \ q	۰	۱	۲	۳
۰	-۶/۴۴۹۵۳۴	-۶/۴۳۷۳۱۱	-۶/۴۲۸۳۳	-۶/۴۲۸۳۰۲
۱	-۶/۴۲۶۳۴۹	-۶/۴۰۴۸۰۵	-۶/۴۰۴۸۴۵	-۶/۴۰۴۹۶۲
۲	-۶/۴۰۷۲۲۴۳	-۶/۳۹۵۲۴۵	-۶/۴۵۵۸۴۳	-۶/۳۸۵۵۳۷
۳	-۶/۴۰۲۷۹۳	-۶/۳۹۲۰۶۸	-۶/۳۸۰۸۴۲	-۶/۴۴۶۰۰۷

که در آن P نشان دهنده تعداد جملات خود رگرسیونی و q نشان دهنده تعداد جملات میانگین متحرک است.

جدول(۳)- مقادیر شوارتز- بیزین در الگوی برآورده شده ARMA(P, q)

P \ q	۰	۱	۲	۳
۰	-۶/۴۲۲۴۷۸	-۶/۳۸۳۱۹۸	-۶/۳۷۴۲۱۷	-۶/۳۷۴۱۹
۱	-۶/۳۷۱۸۸۵	-۶/۳۲۳۱۵۹	-۶/۳۲۳۱۴۸	-۶/۳۲۳۲۶۶
۲	-۶/۳۵۲۴۲۱	-۶/۳۱۳۰۱۳	-۶/۳۷۳۶۱	-۶/۳۰۳۳۰۵
۳	-۶/۳۴۷۶۰۹	-۶/۳۰۹۲۹۲	-۶/۲۹۸۰۰۶	-۶/۳۶۳۲۳۱

که در آن P نشان دهنده تعداد جملات خود رگرسیونی و q تعداد جملات میانگین متحرک است.

همان‌طور که ملاحظه می‌شود در این مورد هر دو معیار آکائیک الگوی ARIMA(۲,۰) و شوارتز- بیزین الگوی ARIMA(۰,۰) را معرفی می‌نمایند زیرا کمترین مقدار را نسبت به سایر وقفعه‌ها دارند. البته مقادیر وقفعه‌های بالاتر نیز مورد بررسی قرار گرفتند که نتایج آن‌ها در جدول وارد نشده است. با توجه به اینکه پیش‌بینی از طریق الگوی ARIMA(۰,۰) امکان پذیر نمی‌باشد، بنابراین در مرحله بعدی برای تخمین فرایند ARIMA(۲,۰) از نرم افزار ایویوز نسخه ۵ (Eviews5) به صورت زیر استفاده شد.

(۱)

$$(1 - \sum_{i=1}^p \phi_i L^i) DCP$$

که در آن P ، تعداد وقفه های خود رگرسیون، q تعداد وقفه های میانگین متحرک، t تفاضل لگاریتم طبیعی قیمت قرارداد آتی سکه طلا و L^1 عملگر وقفه می باشد. در مدل شناسایی شده $p=2$ و $q=2$ است. بنابراین، می توان مدل بالا را به صورت زیر نوشت:

(۲)

$$(1 - \sum_{i=1}^2 \phi_i L^i) DCP$$

حال می توان مدل (۲) را تخمین زد و کنترل تشخیصی را در مورد آن انجام داد. نتیجه تخمین مدل (۲) در جدول (۴) نشان داده شده است.

جدول (۴)- تخمین ضرایب مدل ARMA(2, 2)

سطح معنی داری	آماره t	خطای استاندارد	ضرایب	متغیرها
5 درصد	-0.9152	0.001025	-0.001025	δ
5 درصد	21.94447	0.042	0.9221	γ_i
5 درصد	-60.85	0.01627	-0.9903	ϵ_i

آماره t استیودنت برای وقفه های خود رگرسیون و وقفه های میانگین متحرک به ترتیب 60.85 و 21.94447 است. نتایج تخمین حاکی از معنی دار بودن ضرایب با وقفه خود رگرسیونی و با وقفه میانگین متحرک در سطح معنی داری ۵ درصد می‌باشد. به منظور بررسی مناسب بودن مدل برآورد شده، توابع خودهمبستگی^{۲۵} (ACF) و خودهمبستگی چزئی^{۲۶} (PACF) برای سری باقی‌مانده حاصل از تخمین مورد بررسی قرار گرفت. نمودار توابع خودهمبستگی و خودهمبستگی چزئی مربوط به باقی‌مانده‌های نمونه در شکل (۵) نشان داده شده است. این نمودارها، همگی کوچک بوده و از هیچ الگوی خاصی پیروی نمی‌کنند. همچنین، مقدار آماره Q لجانگ-باکس^{۲۷} برای همه وقفه‌ها بی معنی است. بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت که الگوی برآورده شده، الگوی مناسبی است و می‌توان با استفاده از این مدل به پیش‌بینی برای دوره‌ای فراتر از دوره تخمین اقدام نمود. بنابراین، فرضیه صفر تحقیق رد می‌شود و در نتیجه از مدل آریما می‌توان برای پیش‌بینی قیمت قرارداد آتی سکه طلا استفاده نمود. مقایسه نتایج مربوط به داده‌های پیش‌بینی شده با استفاده از مدل برآورد شده و داده‌های واقعی روزهای ۹۶ تا ۱۰۵ دوره تحقیق در جدول شماره ۶ نشان داده شده است. نتایج داده‌های واقعی و پیش‌بینی شده قیمت قرارداد آتی سکه طلا نشان می‌دهد که آنها در یک جهت در حال حرکت هستند. نتایج این تحقیق با تحقیق‌های کوتراس و همکاران (۲۰۰۳) و بروسسان و لیما (۲۰۰۲) سازگار است.

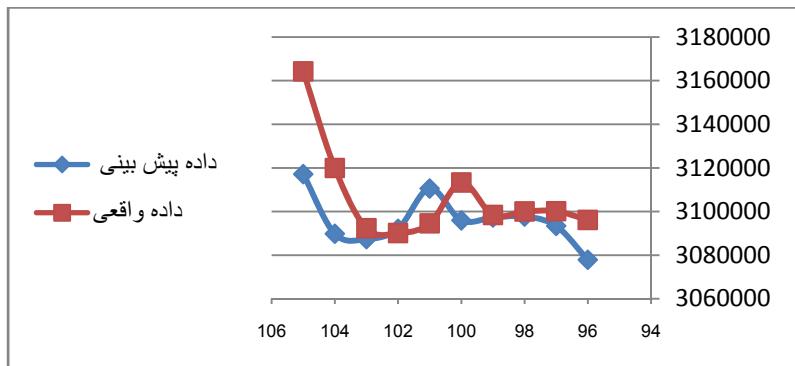
پیش‌بینی قیمت قرارداد‌های آتی سکه طلا با استفاده از مدل آریما ...

شکل (۵) – توابع ACF و PACF باقی‌مانده مدل ARMA(2, 2)

Autocorrelation	Partial Correlation	AC	PAC	Q-Stat	Prob
1	0.058	0.058	0.3171		
2	0.004	0.001	0.3189		
3	-0.036	-0.037	0.4457	0.504	
4	-0.069	-0.065	0.9152	0.633	
5	-0.065	-0.058	1.3378	0.720	
6	0.015	0.021	1.3598	0.851	
7	-0.013	-0.020	1.3784	0.927	
8	0.083	0.077	2.0800	0.912	
9	0.025	0.009	2.1430	0.952	
10	0.058	0.054	2.4934	0.962	
11	0.084	0.084	3.2403	0.954	
12	-0.151	-0.155	5.6911	0.841	
13	-0.074	-0.044	6.2896	0.853	
14	-0.094	-0.081	7.2697	0.839	
15	0.008	0.027	7.2761	0.887	
16	0.001	-0.020	7.2762	0.924	
17	0.177	0.155	10.888	0.760	
18	0.037	0.008	11.046	0.807	
19	-0.075	-0.111	11.721	0.817	
20	-0.038	-0.001	11.897	0.853	
21	-0.004	0.011	11.899	0.890	
22	0.039	0.085	12.089	0.913	
23	-0.031	-0.026	12.212	0.934	
24	-0.031	-0.036	12.335	0.950	
25	-0.083	-0.114	13.220	0.947	
26	-0.074	-0.111	13.933	0.948	
27	-0.127	-0.136	16.087	0.912	
28	-0.032	-0.076	16.224	0.931	
29	0.017	0.082	16.263	0.948	
30	-0.083	-0.085	17.218	0.944	
31	-0.044	-0.052	17.490	0.954	

شکل (۶) – مقایسه نتایج داده‌های پیش‌بینی با داده‌های واقعی

نتیجه گیری و بحث

این مقاله به بررسی پیش‌بینی قیمت قرارداد آتی سکه طلا در بورس کالای ایران پرداخته است. در این تحقیق از مدل ARIMA برای بررسی توانایی پیش‌بینی قیمت آتی قرارداد های سکه طلا استفاده شد. برای استفاده از مدل ARIMA ابتدا لازم است که مانایی داده های روزانه مورد بررسی قرار گیرد. نتایج آزمون دیکی فولر نشان داد که قیمت های روزانه قرارداد های آتی با یک وقفه مانا هستند. بنابراین، برای تخمین مدل از داده های روزانه با یک وقفه استفاده شد. نتایج آزمون آکائیک الگوی ARIMA(2,2) را معرفی نمود. مدل تخمین زده شده با ARIMA(2,2) نشان داد که مدل تخمین زده شده برای وقفه های خودرگرسیونی دو تایی و وقفه های میانگین متحرک دوتایی معنی دار است. به منظور بررسی مناسب بودن مدل برآورده شده، توابع خودهمبستگی (ACF) و خودهمبستگی جزئی (PACF) تخمین زده شد. نتایج تخمین نشان داد که مدل بدست آمده مدل مناسبی است و این مدل می تواند برای پیش‌بینی قیمت قرارداد های آتی دوره های فراتر استفاده گردد. نتایج این تحقیق با تحقیق های کونتراس و همکاران (۲۰۰۳) و بروسیان و لیما (۲۰۰۲) سازگار است. نتایج این تحقیق می تواند مورد استفاده سرمایه گذاران و شرکت بورس کالای ایران قرار گیرد.

یادداشت‌ها

- ¹- Financial Engineering
- ² - Future Contracts
- ³ - Option Contracts
- ⁴ - Swap Contracts
- ⁵- Derivative Instrument
- ⁶- Autoregressive and Moving Average process (ARIMA)
- ⁷- lin (2010)
- ⁸ - Wankhade and et.al (2010)
- ⁹ - Dooley and Lenihan (2005)
- ¹⁰- Fernandes (2005)
- ¹¹-Contreras and et al (2003)
- ¹²-Bressan and Lima (2002)
- ¹³-Box- Jenkins Methodology
- ¹⁴- Stationary
- ¹⁵- Autoregressive Process
- ¹⁶- Moving Average process
- ¹⁷- Autoregressive and Moving Average process
- ¹⁸- Identification
- ¹⁹ - Akaike Information Criterion
- ²⁰- Schwarz Bayesian Criterion
- ²¹ Estimation
- ²² Diagnostic Checking
- ²³ Dickey-Fuller (DF)
- ²⁴ Augmented Dickey-Fuller (ADF)
- ²⁵- Auto Correlation Function
- ²⁶-Partial Auto Correlation Function
- ²⁷-Ljung & Box

فهرست منابع

- (۱) راعی، رضا و علی سعیدی (۱۳۸۵) "مبانی مهندسی مالی و مدیریت ریسک" انتشارات سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی(سمت).
- (۲) گجراتی، دامودار. ابریشمی، حمید (۱۳۸۷)"مبانی اقتصاد سنجی" انتشارات دانشگاه تهران- چاپ پنجم- جلد دوم.
- (۳) نوفرستی، محمد.(۱۳۸۷) "ریشه واحد و همجمعی در اقتصادسنجی" انتشارات رسا- چاپ دوم
- 4) Bressan and Lima (2002)" the applicability of time series models as a decision tool of buy and sell orders of live cattle futures contracts"

- nova Economia_Belo Horizonte_12 (1)_117-140_janeiro-junho de 2002.
- 5) Contreras,J,Rosario,E, Francisco,J, and Antonio (2003)" ARIMA models to predict next day Electricity prices" IEEE TRANSACTIONS ON POWER SYSTEMS, VOL. 18, NO. 3, AUGUST 2003 .
 - 6) Dooley and Lenihan (2005)" An assessment of time series methods in metal price forecasting" Resources Policy 30 (2005) 208–217.
 - 7) Fernandez,v (2005)" Forecasting commodity prices by classification methods: The cases of crude oil and natural gas spot prices".
 - 8) Lin,J (2010)" Empirical study of Gold price Based on ARIMA and GARCH Models, Stockholm's universities.
 - 9) Wankhade,R, Suvarna,M, Sonal,G and V.M. Bodade (2010)" Use if the RIMA model for forecasting Pigeon Pea Production in india"International Review of Business and Finance.v(2)

Archive of SID